

ΑΠΟΨΕΙΣ

Καμένα δάση: συνήθης φασαρία, κανένα συμπέρασμα

07/08/2023 12:00

f FACEBOOK

t TWITTER

c COMMENTS

Αργύρης Αργυριάδης

Το παρόν είναι το τρίτο διαδοχικό κείμενο που αναφέρεται στο ζήτημα των δασών της χώρας που καταστρέφονται με εντεινόμενους ρυθμούς λόγω πυρκαγιών ή εμπρησμών. Στον απόηχο του θρήνου για το χαμό ανθρώπων, την απώλεια πανίδας αλλά και τα χιλιάδες στρέμματα καμένης δασικής γης, μολονότι η ειδησεογραφική ατζέντα -ως συνήθως και με περισσή ευκολία- ασχολείται με άλλα ζητήματα σήμερα, εμείς επιμένουμε προσπαθώντας να προσεγγίσουμε το ζήτημα πολύπλευρα.

Στο πρώτο κείμενο -δίχως να θέλουμε να δώσουμε «άφεση αμαρτιών» για πράξεις και παραλείψεις των αρμοδίων- δώσαμε έμφαση στο βασικό αίτιο των εντεινόμενων φαινομένων που ζούμε: την κλιματική αλλαγή. Αναφερθήκαμε αναλυτικά σε επίσημα στοιχεία που έχουν δει το φως της δημοσιότητας από έγκριτους διεθνείς φορείς και καταδεικνύαμε την έλλειψη πολιτικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση του φαινομένου τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Στη δεύτερη παρέμβασή μας προσπαθούσαμε να καταδείξουμε ότι το ποινικό οπλοστάσιο για την ειδικοπροληπτική λειτουργία τη ποιής στο ζήτημα του εγκλήματος του εμπρησμού δασών είναι επαρκέστατο. Αυτό που παραμένει ζητούμενο είναι να βρεθούν και συλληφθούν οι υπαίτιοι (ιδίως στην περίπτωση δόλων εμπρησμών) και κυρίως να αλλάξει η νοοτροπία και ο βαθμός κοινωνικής ενσυναίσθησης όσων προκαλούν εμπρησμούς δασών από αμέλεια. Για παράδειγμα, η επιλογή να βάλεις φωτιά για να δημιουργήσεις ρομαντική ατμόσφαιρα έξω από τη σκηνή σου στη Βάλια Κάλντα είναι μία εξόχως αντικοινωνική και βλακώδης πράξη. Ωστόσο, η λύση στην ανωτέρω συμπεριφορά είναι η παιδεία και η πλουραλιστική κοινωνικοποίηση. Σε κάθε περίπτωση τέτοιου είδους συμπεριφορές δεν εξαφανίζονται «με ένα νόμο και ένα άρθρο», όπως το κυρίαρχο, βερμπαλιστικό, πολιτικό αφήγημα προσπαθεί να αναδείξει ως πανάκεια.

Να εξετάσουμε, όμως, και ένα ακόμη πιο σημαντικό θέμα; Τον ορθό σχεδιασμό και την οργανωμένη πρόληψη. Από την αρχή του χρόνου μέχρι και τις 31 Ιουλίου 2023 έχουν καεί συνολικά στη χώρα μας περίπου 550.000 στρέμματα, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για Δασικές Πυρκαγιές. Ο αριθμός αυτός είναι ήδη κατά 30% μεγαλύτερος σε σχέση με τις συνολικές εκτάσεις που κατά μέσο όρο καίγονται στη χώρα μας ετησίως (περίπου 435.000 στρέμματα), όπως αναφέρει το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών/meteo.gr.

Στη χώρα μας, τα μέτρα πρόληψης σχεδιάζονται βάσει των προδιαγραφών μελετών αντιπυρικής προστασίας (περιγράφονται αναλυτικά σε Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύτηκε το μακρινό 2001 και τροποποιήθηκε το 2015). Κατά το σχεδιασμό -σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο- πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες της επιμέρους περιοχής από απόψεις πυροοικολογίας, φυτοοικολογίας, κλιματικών συνθηκών, μορφολογίας εδάφους κ.λπ.

Τα προληπτικά μέτρα σύμφωνα με τις παραπάνω προδιαγραφές, συνίστανται στη δημιουργία αντιπυρικών ζωνών και δρόμων, δημιουργία στεγασμένων ζωνών, κατασκευή υδατοδεξαμενών και πυροφυλακείων. Στόχος ενός τέτοιου σχεδιασμού είναι η δημιουργία κατάλληλων συνθηκών, σε περίπτωση έναρξης πυρκαγιάς, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα άμεσης ανίχνευσης και επέμβασης στη θέση έναρξης της πυρκαγιάς από τα επίγεια μέσα δασοπυρόσβεσης.

Τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι συγκεκριμένα: σε ποιο βαθμό ο ανωτέρω σχεδιασμός λειτουργήσει στην πράξη; Αποδείχθηκε επαρκής; Σε ποιο βαθμό εκσυγχρονίστηκε το ανωτέρω πλαίσιο λαμβάνοντας υπόψη τα επιτεύγματα της τεχνολογίας; Διαθέτουμε αεροσκάφη επιτήρησης και drones, εξοπλισμένα με υπέρυθρες κάμερες και άλλο εξειδικευμένο εξοπλισμό, ώστε έγκαιρα να αντιλαμβανόμαστε ένα περιστατικό και να αξιολογούμε τη σοβαρότητά του; Η ανωτέρω παρατήρηση ουδολώς συνηγορεί στο επιχειρήμα ότι η Ελλάδα υπολείπεται εν γένει σε εξοπλισμό. Αυτό που θέλουμε να καταδείξουμε είναι ότι υπάρχει πρόδηλη αδυναμία αξιοποίησης και βέλτιστης διαχείρισης των πόρων που διαθέτουμε ως χώρα (και δεν είναι λίγο).

Μία σύγκριση Ελλάδας-Γαλλίας είναι καταλυτική: στη Γαλλία -όπως υποστηρίχθηκε δημόσια (βλ. <https://dasarxeio.com/2023/05/30/125724/>)- υπάρχουν 16 εκατ. εκτάρια δάσους, στην Ελλάδα μόνο 3,3 εκατ. Από αυτά, τα πευκοδάση καλύπτουν 4 εκατ. εκτάρια, στην Ελλάδα καλύπτουν μόνο 491 χιλ. εκτάρια. Η Γαλλία διαθέτει 64 εναέρια μέσα πυρόσβεσης, η Ελλάδα 92. Οι δύο χώρες διαθέτουν τον ίδιο περίπου αριθμό πυροσβεστικών οχημάτων. Στη Γαλλία αντιστοιχεί ένας πυροσβέστης ανά 1.644 κατοίκους, στην Ελλάδα ένας ανά 453 κατοίκους. Κι όμως, στη Γαλλία ο μέσος όρος των καμένων δασικών εκτάσεων ετησίως είναι μόλις 160 χιλ. στρέμματα την τελευταία 10ετία, ενώ στην Ελλάδα είναι 4 φορές μεγαλύτερος.

Οι αριθμοί πολλές φορές είναι αποκαλυπτικοί. Το ζήτημα είναι εάν ξέρουμε να τους διαβάσουμε και να τους κατανοούμε εν συνόλω και όχι αποσπασματικά...

Δημοσιεύθηκε στη "ΜΚ" στις 06.08.2023

